

men før dette sker, kan jeg gøre det. Det er Ministerens Ræsonnement. Da jeg ikke er Jurist, veed jeg ikke, om man ved juridiske Fortolkninger kan faa ud af denne Lovbestemmelse, til Trods for alle de Forsættninger, som Loven er bygget paa, at Ministeren har Ret i denne sin Betragtning. Viborg Oberret er ganske vist kommen til den samme Anskuelse. Som sagt, hvorvidt det er juridisk holdbart, veed jeg ikke; men det, jeg veed, og det, jeg tør udtale her, er, at jeg tror ikke, Ministeren handler i Overensstemmelse med det, der var Lovgivningsmagtens Mening, da Loven af 8de Marts 1856 blev til. Det er det, jeg her vil tillade mig for mit Vedkommende at søge oplyst, hvorledes Ministeren betragter dette Forhold, og jeg tillader mig derfor at stille følgende Forespørgsel til den ærede Minister:

„Med hvilken Berettigelse har Kirke- og Undervisningsministeren paabudt forfællelige Landkommuner at oprette nye Lærereembeder, naagt Gennemsnitsantallet af skolepligtige Børn i de paagældende Skoledistrikter ikke overstiger det i Lov af 8de Marts 1856 § 1 fastsatte?“

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (S. Scavenius): Den ærede Forespørger kom jo ind paa mange Ting, inden han kom til sin egentlige Forespørgsel. Paa alle disse mange Ting skal jeg tillade mig at lade være at svare; de ligger jo ikke for. Jeg skal kun gøre opmærksom paa: at hvad mit Drafel — som han udtrykte sig — Kirkeraadet angaar, spørger jeg det ikke om almindelige Skolesager; jeg spørger det kun, naar der er Tale om Skolesager, der staa i nær eller nøje Forbindelse med kirkelige Sager, og det skal jeg dog vel antage, at Spørgsmaalet om Konfirmationsforberedelsen gør. En anden Bemærkning til, hvad det ærede Medlem yttrede i Begyndelsen af sit Foredrag, skal jeg endnu gøre, nemlig den, at Skolebygningerne ejes ikke af Beboerne i Sognet, ikke af Kommunen som saadan, men af Skolevæsenet, og Skolevæsenet er som saadant ifølge den nu bestaaende Lovgivning henlagt under Sogneraadene. Men der behøves kun en Lovgivningsakt til, at de kunne henlægges under Amtsraadene eller direkte under Staten, uden at Kommunerne derfor havde den fjerneste Ret til nogen Erstatning for deres saakaldte Ret til Skolebygningerne. Det er Skolevæsenet, som ejer Skolebygningerne, og Skolevæsenet er ifølge den positive Lovgivning henlagt under Kommunernes nærmeste Bestyrelse. Saaledes er Forholdet, saa at argumentere fra

Gjendomsretten til, at Sogneraadsformanden skal have særlig Ret til at benytte Skolelokalerne, maa jeg protestere imod. En Sogneraadsformand har ikke større Ret der til, naar det ikke er i Skolevæsenets Interesse, han har med Skolebygningen at gøre, end enhver anden Mand i Sognet.

Nu kommer jeg til Forespørgslen. Den ærede Forespørger gaar ud fra, som noget, der er givet, som noget, man ikke behøver nærmere at paavise, at Lov af 8de Marts 1856 har afgjort dette Spørgsmaal, hvor mange Børn der maa være i en Skole, paa en saadan Maade, at Forordningen af 1814 § 1 dermed er ophævet, og endvidere gaar han ud fra, at Loven om Kommunalordningen af 1867 skal ved sin Bestemmelse om, at Skolevæsenet er henlagt under Kommunalbestyrelserne, have ophævet de af Forordningen af 1874 følgende Regler, men i begge Henseender kan jeg ikke se rettere, end at det ærede Medlem tager fejl. Der er intet i Lov af 1856, som skal kunne paavise, at Forordningen af 1814, dens § 1, er ophævet. Intet som helst! Loven af 1856 paa lægger Ministeren det som Pligt at tage vare paa Skolens Lære, naar han faar Indberetning om, at Børnetallet er steget til 100 i det sidste Aar, men den siger intet om, at Administrationen skal være udelukket fra at gribe tidligere ind. Den har, som sagt, ikke ophævet, hverken udtrykkelig eller indirekte, Forordningen af 1814. Nu skal man tro efter det ærede Medlems Foredrag, at denne Betragtning var noget, som jeg havde fundet paa, eller i alt Fald Kultusministeriet havde fundet paa i de senere Aar, men det er ikke Tilfældet. Det har været en gammel Grundsætning i Ministeriet, at saa er Ministeriets Ret. Den er næsten ikke bleven videre brugt før, men det er en anden Sag, det er noget helt andet. Jeg vil i saa Henseende henvise til Skibsteds Bog om „Almue-skolevæsenet i de danske Købstæder og Landdistrikter“, den nye Udgave fra 1876, og paa det Punkt er den ikke forandret fra de ældre Udgaver, altsaa dog før jeg havde den Ære at blive Minister. Denne Mand, som var i fuld Overensstemmelse med Ministeriets Betragtningssmaade, erklærede paa det tydeligste og bestemteste, at den Mening, jeg nu her gør gældende, er den rette; han siger — for at citere —: „Naar den citerede Bestemmelse — nemlig Bestemmelsen i Lov af 1856 om de 100 Børn — sammenholdes med den allerede i Anordn. 1814 f. L. § 1 indeholdte, af Sagens Natur følgende Regel, at der ikke maa henvises flere Børn til en Skole, end at det bliver muligt for Læreren at have det for-